

צמחי מדבר – חלקה לשימור ולפיתוח

מוטי הררי - מו"פ ערבה דרומית

דוח לקקל, 2024

תקציר המחקר ומטרתו (4 שורות):

בחוות יטבתה במו"פ ערבה דרומית נאספו מעל 70 מיני בר מצמחיית המדבר. אינטרודוקציה ממינים אלו הניבו צמחים בעלי תכונות חשובות בנושאים של גינון חסכוני במים, צמחי מרפא ייחודיים עתירי נוגדי חימצון, נוגדי דלקות, מעכבי ומרפאי גידולים סרטניים. צמחים ארומטים מאוכלוסית צמחי המדבר דוחים חרקים מזיקים מצמחים ומהווים פתרון לא רעיל להגנת הצומח. צמחים המתאימים לשימוש כפרחי קטיפה ולצמחים המתאימים לשימוש כעציצים פורחים. ולהשלמות לזרים באגרטל. אינטרודוקציה זו חייבה פתרון להפיכת צמח הבר לגידול חקלאי.

א. צמחים המתאימים לגינון חסכוני במים

צמחי מדבר מאוכלוסיית הבר בעלי מופע גנני מרשים גדלו בחוות יטבתה בסמוך ובהשוואה לצמחי גינון מקובלים בתנאי ממשק מקובל, בעיקר במרווח השקיה תלוי התאדות, בגינון באיזור הערבה. מינים מאוכלוסיית הבר המדברי שנמצאו כבעלי מופע גנני מתאים גודלו בחלקה בה קיבלו ממשק השקיה דל ובמרווח רחב בין ההשקיות. נמצאו מספר מינים אשר בתנאי הממשק הדל עדיין שמרו על מופע גנני מרשים.

- אהרונסוניה פקטורובסקי
- אפונת המדבר
- לוטוס מדברי
- לוטוס מכסיף
- אזוביון מדברי
- אזוביון שעיר
- עכנאי יהודה
- קרקש צהוב
- דזרט מריגולד
- גולד פילדס
- מור
- קדד קדוש
- שכרון זהוב

• חוטמית זיחפנית מרובת עלי כותרת

• מרווה דגולה

• ברומית אשלגנית

ב. פרחי קטיפ

• אפונת המדבר

• בר גביע בינוני

ג. צמחי מילוי לזרים וזרים יבשים

• מור

• בר גביע בינוני

• ברומית אשלגנית

• זעזועית

• תגית א"י

• חרחבינה כחלחלה

• איבריס לבן

ד. צמחי מרפא

• פרעושית גלונית

• שרביטן

• כוכב ריחני

• אכילאה ריחנית

• אמלה

• מרווה משולשת

• מרווה מרושתת

ה. צמחים דוחי חרקים

• אכילאה ריחנית

• לענת יהודה

• לענת המדבר

• אזוביון שעיר

ו. צמחי עציץ

• אפונת המדבר

• איבריס סגול

• איבריס לבן

• מור

מתוך צמחים אלו, המינים מור, איבריס לבן, אפונת המדבר, זעזועית גדולה, תגית א"י, העברו למגדלים, הצמח פרעושית גלונית יצא למסחר בחברה גדולה, הצמחים אכילאה ריחנית, לענת המדבר ולענת יהודה משמשות להפקת שמן אתרי המשמש במחקר לדחיית חרקים מזיקים במימון רשות החדשנות.